

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

Lege privind activitatea consulară

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1. În contextul extinderii libertății de circulație a cetățenilor români pe mapamond și al liberalizării accesului acestora pe piața muncii din statele membre ale Uniunii Europene (UE), ca efecte nemijlocite ale integrării țării noastre în Uniune, dimensiunile comunităților românești din străinătate au înregistrat în ultimii ani o creștere fără precedent.

Prezența românească în afara frontierelor țării, consistentă prin numărul semnificativ al cetățenilor români care și-au stabilit domiciliul sau reședința pe teritoriul altor state, cu precădere în spațiul intracomunitar al UE, este dublată de aflusul impresionant al turiștilor și al celorlalți cetățeni români care călătoresc anual în străinătate, pentru șederi de scurtă durată.

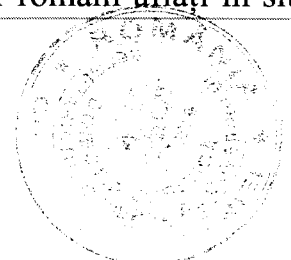
Această situație a generat o multiplicare și o diversificare considerabilă a solicitărilor de servicii, protecție și asistență consulară adresate misiunilor diplomatice și oficiilor consulare române din străinătate.

Creșterea spectaculoasă a tuturor parametrilor care definesc activitatea consulară în prezent au transformat prestațiile de natură consulară într-o categorie de servicii de larg interes public.

2. În legislația națională, activitatea consulară exercitată de Ministerul Afacerilor Externe prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României din străinătate este reglementată, în principal, de către Regulamentul consular, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 760/1999, cu modificările ulterioare.

De asemenea, norme cu incidență în activitatea consulară cuprind și următoarele acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 780/1995 privind modul și condițiile în care misiunile diplomatice și oficiile consulare pot să acorde asistența, precum și unele servicii în favoarea cetățenilor români aflați temporar în străinătate, în situații deosebite, care reglementează procedura de acordare a asistenței financiare pe linie consulară în favoarea cetățenilor români aflați în situații

deosebite în străinătate și lipsiți temporar de resurse materiale, prin avansarea unor sume în valută pe baza unui angajament de plată în formă autentică;

- Hotărârea Guvernului nr. 868/2008 privind protecția cetățenilor Uniunii Europene prin misiunile diplomatice și oficiile consulare.

Pe de altă parte, activitatea consulară este guvernată de legislația UE și de normele de drept internațional, în special de prevederile Convenției de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare și de cele ale convențiilor consulare bilaterale încheiate de România cu alte state.

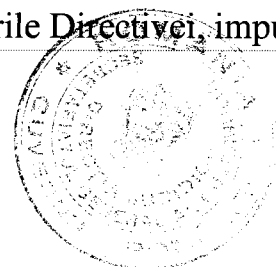
3. Un impact semnificativ asupra evoluției activității consulare în cadrul Uniunii Europene este generat de adoptarea și intrarea în vigoare a Directivei (UE) 2015/637 privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezențați ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE (în continuare, Directiva).

Obiectivul Directivei vizează stabilirea măsurilor de cooperare și coordonare necesare facilitării furnizării de protecție consulară pentru cetățenii statelor membre UE aflați pe teritoriul unor state terțe în care nu sunt reprezentați la nivel consular de propriul stat de cetățenie, precum pentru membrii lor de familie însoțitori. Aceste măsuri urmăresc sporirea securității juridice și stabilirea unei cooperări eficiente și solidare între autoritățile consulare ale statelor membre UE.

Directiva se întemeiază pe dispozițiile art. 23 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, conform cărora fiecare stat membru trebuie să ofere protecție consulară cetățenilor celorlalte state membre nereprezențați în țări terțe, în aceleași condiții ca propriilor resortisanți. De asemenea, textul normativ al Directivei are incidență directă asupra domeniului drepturilor de care beneficiază cetățenii UE în temeiul tratatelor fundamentale. Dreptul cetățenilor UE de a beneficia de protecția autorităților diplomatice sau consulare ale altui stat membru este consfințit inclusiv în cuprinsul Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (art. 46).

Transpunerea prevederilor Directivei în legislația internă a statelor membre UE este obligatorie și stringentă, cu atât mai mult cu cât, în actualul climat de securitate globală marcat de o precaritate acută în numeroase regiuni de pe mapamond, situațiile de criză care reclamă acordarea de protecție consulară în state terțe pot surveni în orice moment, sunt imprevizibile și, de regulă, produc efecte negative imediate.

4. Asigurarea tratamentului egal în materie de asistență și protecție consulară între cetățenii români și cei ai celorlalte state membre UE, nereprezențați în țări terțe, în conformitate cu prevederile Directivei, impune

nuanțarea în mod corespunzător a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 780/1995.

Astfel, dat fiind că Directiva prevede o procedură similară de asistență financiară pentru cetățenii nereprezentati ai celorlalte state membre UE, iar condițiile de acordare a protecției consulare în favoarea celor două categorii de beneficiari (cetățeni români, respectiv cetățeni nereprezentati ai celorlalte state membre UE) trebuie să fie identice, se impune armonizarea dispozițiilor legislației interne cu cele ale Directivei.

5. În ultimii ani, degradarea situației de securitate în diferite regiuni de pe mapamond a generat o amplificare progresivă a riscurilor la adresa vieții și siguranței a cetățenilor români care s-au stabilit ori călătoresc temporar în străinătate, precum și o multiplicare fără precedent a situațiilor de criză consulară.

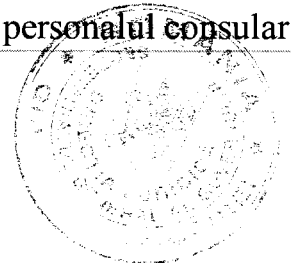
În perioada de referință, Ministerul Afacerilor Externe a gestionat o multitudine de astfel de situații, precum evacuări din regiuni afectate de conflicte armate sau atacuri teroriste ori calamitate de dezastre naturale, accidente cu urmări grave, nave sechestrate de pirați, alte forme de răpire a unor cetățeni români, trafic de persoane cu victime de cetățenie română.

Acțiunile destinate gestionării situațiilor de criză se adaugă demersurilor de asistență consulară în situații comune: accidente, decese, spitalizări, minori neînsoțiți / instituționalizați, cetățeni români supuși unor măsuri sau pedepse privative de libertate, litigii de muncă, contravenții, pierderea/furtul documentelor de identitate etc.

Una din prioritățile strategiei consulare o constituie eficientizarea capacității instituționale de gestionare a situațiilor de criză survenite în străinătate, sub coordonarea Celulei de criză a Ministerului Afacerilor Externe.

În forma actuală, Regulamentul consular nu stabilește însă o structură instituțională a acestei Celule de crize, nu prevede un fond special pentru gestionarea crizelor consulare și nu reglementează posibilitatea de trimitere în străinătate a echipelor consulare mobile, care, în practica de natură consulară, reprezintă o componentă esențială a mecanismului de reacție rapidă în astfel de situații.

6. Pentru adaptarea capacității rețelei consulare de preluare și procesare a tuturor solicitărilor specifice, a devenit necesară o reformă a activității consulare, care s-a materializat în ultima perioadă prin implementarea unor proiecte de anvergură vizând, cu precădere, informatizarea procedurilor de lucru aferente, cu efecte extrem de benefice atât pentru solicitanții de servicii consulare, cât și pentru personalul consular.

Sistemele informatice care deserve în prezent activitatea consulară, dezvoltate și implementate recent la nivelul întregii rețele consulare, necesită realizarea unor interconexiuni cu bazele de date ale autorităților interne implicate în soluționarea procedurilor consulare, de natură să faciliteze transmiterea cererilor aferente, soluționarea acestora și, după caz, schimbul de date.

În acest sens, este necesară o normă distinctă care să prevadă posibilitatea realizării interconexiunilor necesare și să reglementeze regimul aplicabil accesării evidențelor altor autorități publice de către personalul consular.

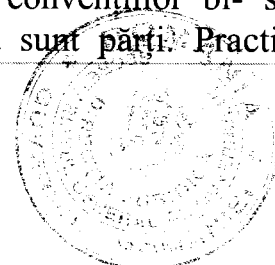
De asemenea, în vederea materializării sau, după caz, a optimizării cooperării Ministerului Afacerilor Externe cu autoritățile publice care dețin atribuții conexe în cadrul soluționării procedurilor consulare, este important ca prevederile legale să permită expres încheierea unor protocoale interinstituționale în sensul indicat.

7. În același sens al eficientizării răspunsului instituțional la noile realități care circumstanțiază activitatea consulară, la nivelul Ministerului Afacerilor Externe au fost concepute și elaborate strategii de extindere și modernizare a rețelei consulare, noi mecanisme de gestionare a situațiilor de criză consulară, instrumente de lucru adecvate cauzisticii actuale, planuri de reorganizare a activității consulare, proiecte de cooperare și consultare cu alte state, în special din Uniunea Europeană, precum și programe de instruire și perfecționare profesională destinate personalului de specialitate.

Schimbările survenite în activitatea consulară și în cauzistica specifică fac necesară o adaptare corespunzătoare a reglementării cadru în materie, care în prezent îmbracă forma Regulamentului consular aprobat prin H.G. nr. 760/1999.

8. În forma actuală, Regulamentul consular nu reglementează expres modalitatea de deschidere, respectiv de închidere a birourilor consulare care fac parte integrantă dintr-o misiune diplomatică sau dintr-un oficiu consular de carieră existent, birouri care sunt prevăzute de Convențiile de la Viena din 1961 și 1963 cu privire la relațiile diplomatice, respectiv consulare, și care, începând din 2010, există și la nivelul rețelei consulare a României (Ungheni / Republica Moldova, Erbil / Irak și, până în 2017, Edinburgh / Marea Britanie).

9. În ceea ce privește regula solicitării acordului prealabil al statului de reședință cu privire la numirea șefului oficiului consular, nu sunt prevăzute cu titlu de excepție decât prevederile contrare ale convențiilor bi- sau multilaterale la care România și statul de reședință sunt părți. Practica

demonstrează însă că există cazuri în care, deși nu există astfel de convenții, obținerea acordului prealabil nu este posibilă din cauza opoziției legislației sau a cutumei statului de reședință.

10. Capitolul I din Regulamentul consular prevede expres categoriile de personal cu care sunt încadrate oficiile consulare de carieră, fără a se referi și la încadrarea secțiilor consulare ale misiunilor diplomatice.

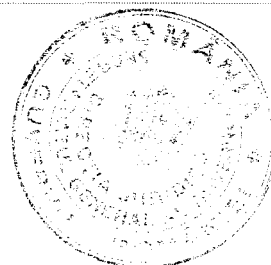
În ceea ce privește secțiile consulare ale misiunilor diplomatice, Regulamentul consular nu stabilește atribuții de coordonare a activității de profil în cadrul acestora, deși în rețeaua consulară cele mai numeroase echipe de personal consular se întâlnesc tocmai la secțiile consulare ale unor misiuni diplomatice, unde volumul și intensitatea activității impun o coordonare pe linie de specialitate.

11. Textul actual al actului normativ nu conține norme privind procedura de aprobare a înființării pe teritoriul României și a modificării statutului oficiilor consulare străine, de carieră sau a celor conduse de funcționari consulari onorifici, respectiv de emitere a acordului prealabil, după caz, și de acreditare a personalului acestora.

12. Referitor la înființarea oficiilor consulare ale României conduse de funcționari consulari onorifici și la numirea acestora din urmă, Regulamentul consular nu prevede expres că procedurile aplicabile se inițiază la propunerea misiunilor diplomatice acreditate în statele de reședință ale oficiilor respective, deși misiunile diplomatice în cauză evaluează efectiv oportunitatea înființării/numirilor specificate, iar art. 24 pct. 5 din Regulament stabilește că șeful misiunii diplomatice, împuternicit de Ministerul Afacerilor Externe, încheie cu șeful oficiului consular condus de un funcționar consular onorific un protocol conținând atribuțiile, drepturile și obligațiile celui din urmă.

13. În practică, în anumite situații, poate fi necesară suplinirea funcționarilor consulari sau a diplomaților cu atribuții consulare de către angajații consulari care, în baza experienței și pregătirii de specialitate, sunt în măsură să își asume exercitarea atribuțiilor consulare, însă Regulamentul consular nu prevede expres instituția delegării acestor competențe către angajații consulari.

Unele din situațiile avute în vedere au caracter excepțional și, în absența unei astfel de soluții, pot conduce la blocaje ale activității consulare (ex.: absența unui funcționar consular / diplomat cu atribuții consulare cu drept de decizie și semnătură, pe perioada efectuării concediului de odihnă ori medical, a unor deplasări de lungă durată / în regim de consulat itinerant sau din alte motive care îl fac temporar indisponibil; creșterea bruscă a

volumului serviciilor consulare în anumite perioade ale anului și supraaglomerarea funcționarilor consulari / diplomaților cu atribuții consulare; toate aceste situații, corelate cu imposibilitatea trimiterii unui înlocuitor în termen scurt, pot produce sincope ale activității de profil).

14. În forma actuală, Regulamentul consular stipulează posibilitatea exercitării atribuțiilor consulare într-un alt stat sau în numele altui stat doar în cazul oficiilor consulare de carieră (art. 8 pct. 3 și 4), fără a menționa și misiunile diplomatice, care își pot asuma astfel de competențe prin secțiile lor consulare, în acord cu normele de drept internațional aplicabile.

Pe de altă parte, nu este prevăzută expres posibilitatea ca însuși statul român să delege exercitarea atribuțiilor consulare într-un alt stat, în interesul statului și al cetățenilor români, misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare de carieră ale unor state terțe.

15. Art. 9 pct. 3 din Regulamentul consular definește condițiile în care pot fi prestate servicii consulare pentru solicitanții domiciliați în alte circumscripții consulare, însă, pentru ca norma de competență teritorială să fie cuprinzătoare, ar trebui să fie specificați expres și cei care sunt doar rezidenți în alte circumscripții consulare (având, spre exemplu, domiciliul în România și reședința în alte state).

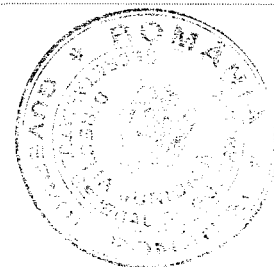
16. În Regulamentul consular nu este prevăzută instituția consulatului itinerant (prestarea serviciilor consulare în cursul unor deplasări organizate în afara sediilor misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare), deși consulatele itinerante sunt frecvent practicate în ultimii ani și reprezintă un instrument extrem de util, în special în beneficiul comunităților românești izolate, situate la distanțe considerabile de sediile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare existente.

17. În privința cadrului juridic care normează activitatea și atribuțiile consulare, reglementarea actuală nu menționează legislația Uniunii Europene, de aplicabilitate directă în materie, și nici uzanțele internaționale, care joacă uneori un rol important.

18. Textul art. 12 pct. 2 din Regulamentul consular, care prevede obiectivele activității de informare a funcționarilor consulari, se raportează la etapele anterioare integrării României la Uniunea Europeană, nemaifiind de actualitate.

19. Art. 14 din Regulamentul consular, având ca obiect asistența și protecția consulară acordate cetățenilor români, necesită o serie de reformulări.

Astfel, la pct. 2 se impune o distincție între situațiile de criză consulară, care, prin natura lor, pun în pericol sau afectează simultan un număr

semnificativ de cetățeni români și, astfel, presupun demersuri de asistență consulară de anvergură, și, pe de altă parte, situațiile deosebite individuale, care au un caracter comun.

Pct. 3, care prevede condițiile și limitele acordării de asistență consulară pentru cetățenii români implicați în proceduri judiciare în străinătate, necesită o reformulare, pentru claritatea reglementării și pentru asigurarea concordanței cu prevederile art. 5 lit. i) din Convenția de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare.

Pct. 4 face trimitere doar la instituirea tutelei sau curatelei în favoarea minorilor și a incapacabililor, cetățeni români aflați în statul de reședință, însă în practică, în funcție și de specificul legislației locale, există și alte măsuri de protecție care pot fi dispuse în beneficiul acestora, unele doar cu titlu provizoriu (ex.: în vederea repatrierii minorilor neînsoțiți). Soluția optimă constă într-o reformulare mai cuprinzătoare a normei în cauză.

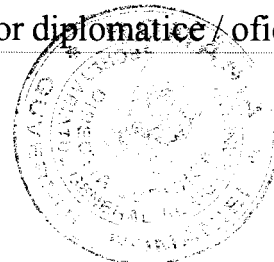
Pe de altă parte, se impune nominalizarea membrilor de familie (soț/soție, ascendenți și descendenți de gradul I) ai cetățenilor români ca beneficiari ai asistenței și protecției consulare în situații de criză consulară, în acord cu practica actuală.

20. De asemenea, art. 14 nu prevede asistența și protecția consulară cuvenite cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, în temeiul legislației europene, și nici posibilitatea de a asigura acordarea de asistență și protecție consulară cetățenilor unor state terțe, pe baza înțelegerilor sau a tratatelor de drept internațional.

21. Art. 16 din Regulamentul consular definește competențele în materie notarială ale misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare reproducând prevederile legii speciale în materie, Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, republicată, ceea ce nu corespunde normelor de tehnică legislativă care nu admit paralelismul legislativ.

În plus, anumite modificări de dată recentă ale Legii nr. 36/1995, având ca obiect redactarea și autentificarea înscrisurilor notariale, nu se regăsesc în textul Regulamentului consular.

De asemenea, legislația actuală nu prevede o soluție expresă pentru situațiile specifice din străinătate, în care pe plan local nu există traducători autorizați (nici de Ministerul Justiției român, nici de instituțiile locale competente) pentru limba statului de reședință sau altă limbă străină de circulație internațională, însă în cursul procedurilor notariale din activitatea consulară se impune efectuarea și legalizarea unor traduceri în/din limba respectivă sau comunicarea conținutului înscrisurilor notariale românești unor vorbitori ai acestei limbi, deși în cadrul misiunilor diplomatice / oficiilor

consulare române există personal de specialitate cunoscător al limbii străine în cauză, iar uzanțele internaționale (prevăzute de Legea nr. 36/1995 ca izvor de drept în materie consular-notarială) admit în mod necondiționat exercitarea unor asemenea funcții notariale de către personalul consular.

22. Sfera membrilor misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare de carieră, cărora șefii acestora le pot delega atribuțiile de ofițer de stare civilă, a fost extinsă printr-o recentă modificare a art. 3 alin. (3) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

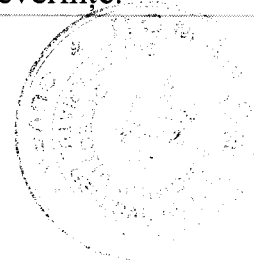
Modificări ale posibilității de delegare a atribuțiilor șefului de misiune diplomatică sau de oficiu consular de carieră au survenit și în materia depunerii jurământului de credință în cadrul procedurii de acordare / redobândire a cetățeniei române, ca urmare a revizuirii Legii cetățeniei române nr. 21/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la art. 20 alin. (8).

Aceste modificări nu sunt reflectate de forma actuală a Regulamentului consular. De asemenea, există și unele schimbări de natură terminologică în domeniu, în raport cu forma Regulamentului.

23. Este necesară și completarea normei care reglementează atribuțiile consulare în materie de eliberare a documentelor de călătorie, întrucât misiunile diplomatice și oficiile consulare de carieră eliberează în prezent titluri de călătorie și anumitor categorii de străini care nu sunt prevăzuți de Regulamentul consular: beneficiarii statutului de refugiat sau ai protecției subsidiare acordate de România și membrilor de familie ai acestora pentru care s-a solicitat reîntregirea familiei, precum și apatrizii cu domiciliul în România.

De asemenea, în forma curentă a Regulamentului nu este prevăzută competența misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare de a prelua cererile de eliberare, în condițiile legii, a primei cărți de identitate și, ulterior introducerii în circulație a noilor modele de cărți de identitate, a documentelor respective, inclusiv a cărților electronice de identitate.

24. Textul actual al Regulamentului nu include dispoziții cu privire la alte servicii consulare prestate în practică (competența de eliberare a unora dintre acestea fiind legiferată recent), precum: eliberarea adeverințelor care atestă autenticitatea permiselor de conducere românești și valabilitatea dreptului de a conduce acordat de autoritățile române, eliberarea adeverințelor cu valoarea juridică a unui certificat de cazier judiciar, eliberarea pașapoartelor mortuare, eliberarea altor adeverințe.

De asemenea, reglementările recente din domeniul fiscal prefigurează o atribuție nouă în portofoliul funcționarilor consulari: îndeplinirea formalităților de identificare a cetățenilor români aflați în străinătate, necesare în cadrul procedurii de comunicare a actelor administrative fiscale prin mijloace electronice.

25. O altă completare necesară vizează regimul bunurilor cetățenilor români pierdute, furate sau rămase în străinătate în urma decesului proprietarilor, iar ulterior recuperate de autoritățile străine sau de alte persoane juridice ori fizice de pe plan local și remise reprezentanțelor diplomatice sau consulare române.

În astfel de situații, se impune identificarea proprietarilor sau, după caz, a moștenitorilor acestora și restituirea bunurilor respective persoanelor îndreptățite, cu excepția documentelor oficiale eliberate de autoritățile sau de celelalte instituții publice române, precum documentele de călătorie, actele de identitate, permisele de conducere sau certificatele de înmatriculare, care trebuie să fie transmise organelor emitente.

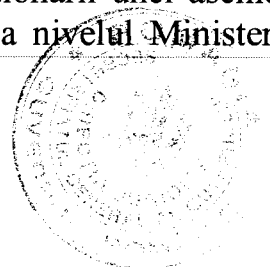
În practică, dificultăți majore ridică în special depozitarea pe termen lung a unor astfel de bunuri, întrucât proprietarii lor nu pot fi identificați / contactați la adresele de domiciliu sau nu mai sunt interesați și nu revendică bunurile respective.

26. Titlurile capitolului I și II, precum și unele norme din cuprinsul Regulamentului consular care reglementează activitatea consulară și competențele specifice, nominalizează doar oficiile consulare de carieră, deși în context sunt vizate implicit și secțiile consulare ale misiunilor diplomatice, acuratețea reglementării impunând reformulările de rigoare.

27. Evaluarea la nivel interinstituțional a procesului de revizuire a Regulamentului consular, în raport cu nivelul primar al normelor corespunzătoare și cu domeniul lor de aplicare, a evidențiat necesitatea ca întreaga reglementare să îmbrace forma unui act normativ cu putere de lege organică.

28. Revizuirea reglementării cadru în materia activității consulare, în sensul celor expuse anterior, are un caracter urgent din următoarele considerente:

a) Volatilitatea situației de securitate globală, care poate genera în orice moment crize de natură consulară prin periclitarea sau afectarea nemijlocită a vieții, integrității fizice, sănătății, libertății sau siguranței cetățenilor români din străinătate, determină stringența instituirii unor mecanisme adecvate de reacție rapidă destinate gestionării unei asemenea cazuistici, prin organizarea unei structuri dedicate la nivelul Ministerului

Afacerilor Externe, prin pregătirea unor echipe consulare mobile capabile să intervină oricând pentru acordarea de asistență la fața locului, precum și prin crearea unui fond special în bugetul instituției, destinat finanțării acțiunilor de protecție consulară întreprinse în situațiile de criză consulară.

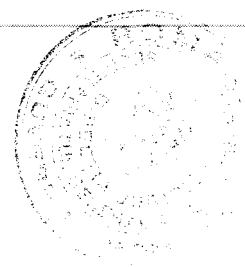
b) Amplificarea riscurilor de securitate pe mapamond impune asigurarea disponibilității imediate a misiunilor diplomatice și a oficiilor consulare române de a acorda protecție consulară și cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, nereprezentați pe teritoriul unor țări terțe, în condiții de deplină egalitate de tratament în raport cu cetățenii români, în conformitate cu prevederile Directivei (UE) 2015/637 a Consiliului din 20 aprilie 2015 privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezentați ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE.

c) Crearea premiselor de ordin juridic pentru informatizarea activității consulare și menținerea funcționalității sistemelor informatice specifice este indispensabilă pentru asigurarea capacității rețelei consulare de preluare și procesare a solicitărilor de servicii, asistență și protecție consulară, în condițiile în care o deficiență majoră la nivelul acestor sisteme poate genera, în orice moment, un colaps al întregii activități consulare.

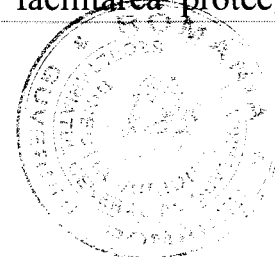
d) Actualizarea atribuțiilor consulare și a procedurilor specifice, pe fondul multiplicării fără precedent a complexității și a diversității cazuisticii consulare, reprezintă o necesitate stringentă în raport cu obiectivele activității consulare, absența unor prevederi legale de ordin primar, clare și precise, având ca obiect atribuțiile consulare putând conduce la dificultăți de aducere la îndeplinire a acestora și la incertitudine juridică, cu consecințe negative imediate.

e) Date fiind utilitatea și eficiența practică a consulatelor itinerante organizate în afara sediilor misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare, care permit valorificarea dreptului la servicii consulare în cazul cetățenilor români din comunitățile izolate, situate la distanțe semnificative de sediile actualelor reprezentanțe ale României, și în cazul celor netransportabili din motive medicale sau supuși unor măsuri ori pedepse privative de libertate, inclusiv în situații de urgență, se impune legiferarea rapidă a acestui mecanism.

f) Orice neconcordanță de ordin legislativ, care generează dificultăți de interpretare și punere în aplicare a dispozițiilor legale în materie, grevează activitatea extrem de intensă a întregii rețele consulare și, implicit, interesele milioaneilor de beneficiari de cetățenie română.

	<p>g) Prin activitatea consulară se furnizează servicii de larg interes public, în condițiile în care un procent însemnat din populația României și-a stabilit domiciliul sau reședința în străinătate, iar prezența românească în afara frontierelor țării este amplificată de numărul considerabil al cetățenilor români care călătoresc doar temporar în alte state.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>În lumina considerentelor expuse la pct. 1, proiectul de lege propus spre adoptare are ca obiect de reglementare activitatea consulară exercitată de Ministerul Afacerilor Externe prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României din străinătate, sub coordonarea departamentului de specialitate din cadrul Centralei ministerului.</p> <p>Reglementarea este structurată corespunzător principalelor componente sau aspecte care vizează activitatea consulară:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) stabilirea și exercitarea relațiilor consulare, b) organizarea activității consulare, c) conținutul și întinderea funcțiilor consulare, cuprinzând funcțiile generale și detaliind serviciile consulare, protecția consulară și asistența consulară, d) măsurile de facilitare a activității consulare, inclusiv la nivel interinstituțional. <p>Un capitol special este destinat oficiilor consulare conduse de funcționari consulari onorifici, ținând cont de specificul activității acestora.</p> <p>De asemenea, proiectul conține un capitol privind răspunderea juridică a personalului consular.</p> <p>Alte dispoziții relevante sunt cuprinse în capitolul introductiv și în cel final.</p> <p>La nivel normativ, prezenta intervenție legislativă va avea ca efect abrogarea și înlocuirea următoarelor acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Guvernului nr. 760/1999 privind aprobarea Regulamentului consular, - Hotărârea Guvernului nr. 780/1995 privind modul și condițiile în care misiunile diplomatice și oficiile consulare pot să acorde asistența, precum și unele servicii în favoarea cetățenilor români aflați temporar în străinătate, în situații deosebite, - Hotărârea Guvernului nr. 868/2008 privind protecția cetățenilor Uniunii Europene prin misiunile diplomatice și oficiile consulare. <p>Totodată, prezenta lege urmărește transpunerea în legislația internă a prevederilor Directivei (UE) 2015/637 a Consiliului din 20 aprilie 2015 privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției</p>

consulare a cetățenilor nereprezențați ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE.

În raport cu actualele prevederi ale Regulamentului consular, aprobat prin H.G. nr. 760/1999, noua reglementare aduce multiple elemente de noutate, principalele fiind:

1. Se face o distincție între protecția și asistența consulară, ceea ce corespunde noțiunilor și terminologiei utilizate la nivelul legislației Uniunii Europene;

2. Se reglementează procedura de deschidere și închidere a birourilor consulare care fac parte integrantă din misiunile diplomatice și oficiile consulare de carieră existente;

3. Se prevede ipoteza în care legile, regulamentele și uzanțele statului de reședință nu impun cerința exprimării consimțământului prealabil referitor la numirea șefului oficiului consular român;

4. Se prevăd categoriile de personal încadrate la secțiile consulare ale misiunilor diplomatice, care exercită atribuții consulare, și modalitatea de asigurare a coordonării activității acestora, dar și a birourilor consulare care constituie parte integrantă a unei misiuni diplomatice sau a unui oficiu consular de carieră;

5. Se stabilește procedura de aprobare a înființării pe teritoriul României și a modificării statutului oficiilor consulare de carieră străine, respectiv de emitere a acordului prealabil, după caz, și de acreditare a personalului acestora;

6. Se sistematizează normele privind exercitarea funcțiilor consulare;

7. Este prevăzută posibilitatea exercitării funcțiilor consulare în baza unor acorduri de reprezentare încheiate cu alte state în domeniul relațiilor consulare, care fac deja parte din practica statului român;

8. Este stipulată expres posibilitatea delegării atribuțiilor consulare, la nivelul personalului intern, unor angajați consulari;

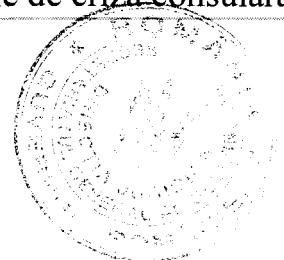
9. Se nuanțează clar normele privind competența consulară teritorială;

10. Se reglementează instituția consulatelor itinerante;

11. Se menționează expres legislația Uniunii Europene la cadrul juridic general aplicabil în materia activității consulare;

12. Se actualizează textul care face referire la etapele anterioare aderării României la Uniunea Europeană;

13. Sunt stabilite clar categoriilor de beneficiari și de situații care circumstanțiază acordarea de asistență și protecție consulară, fiind prevăzuți și membrii de familie ai cetățenilor români în situațiile de criză consulară;

14. Se detaliază atribuțiile în materie de acordare a protecției consulare acordate minorilor și incapabililor de cetățenie română;

15. Se nuanțează clar demersurile de asistență consulară în raport cu cetățenii români implicați în proceduri judiciare în alte state;

16. Se elimină prevederile care dublează normele din legile speciale având ca obiect stabilirea competențelor consulare în materie notarială, de cetățenie și de stare civilă;

17. Se instituie în mod expres competența consulară, recunoscută de uzanțele internaționale (admise de Legea nr. 36/1995 ca izvor de drept în materie consular-notarială), de a asigura, în cadrul procedurilor notariale, efectuarea unor traduceri într-o/dintr-o limbă străină sau aducerea la cunoștința părților ce nu vorbesc limba română a conținutului înscrisurilor notariale românești, prin personalul consular cunoscător al limbii străine în cauză;

18. Este actualizată lista documentelor de identitate și de călătorie eliberate în cadrul activității consulare;

19. Sunt prevăzute proceduri consulare care nu figurează în forma actuală a Regulamentului consular, unele dintre acestea fiind instituite recent: atestarea autenticității permiselor de conducere și a valabilității dreptului de a conduce, eliberarea adeverințelor consulare de cazier judiciar, a pașapoartelor mortuare și a altor adeverințe, identificarea persoanelor fizice în cadrul procedurii de comunicare a actelor administrative fiscale la distanță;

20. Este reglementat regimul bunurilor cetățenilor români pierdute, furate sau rămase în străinătate în urma decesului proprietarilor, iar ulterior recuperate de autoritățile străine sau de alte persoane juridice ori fizice de pe plan local și remise reprezentanțelor diplomatice sau consulare române, prevăzându-se inclusiv posibilitatea de trecere în domeniul proprietății private a statului și de valorificare a acestor bunuri, în situația în care nu sunt revendicate de proprietari / moștenitori;

21. Se preiau și se armonizează normele legislației interne în materie de acordare a protecției consulare în beneficiul cetățenilor celorlalte state membre ale Uniunii Europene, nereprezentați în state terțe (în prezent, H.G. nr. 868/2008), cu prevederile Directivei (UE) 2015/637, având ca reper esențiale:

a) statuarea principiului acordării protecției consulare în favoarea cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene nereprezentați în state terțe și a membrilor de familie ai acestora, în aceleași condiții în care beneficiază de protecție consulară cetățenii români și membrii lor de familie;

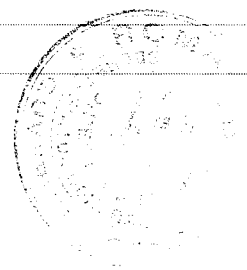

	<p>b) modalitatea de identificare a cetățenilor nereprezentați ai statelor membre și dovada calității de membru al familiei acestora;</p> <p>c) procedura de rambursare a cheltuielilor generate de protecția consulară acordată cetățenilor nereprezentați prin misiunile diplomatice și oficiile consulare române, respectiv de protecția consulară acordată cetățenilor români nereprezentați prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale altor state membre;</p> <p>d) formele și procedurile de cooperare cu celelalte state membre ale Uniunii Europene în vederea punerii în aplicare a prevederilor Directivei.</p> <p>22. Se preiau și se sistematizează dispozițiile H.G. nr. 780/1995 privind procedura asistenței financiar-consulare pe baza angajamentului de rambursare (plată);</p> <p>23. Se prevede posibilitatea interconectării sistemelor informatice consulare cu evidențele celorlalte autorități române, regimul accesării acestor baze de date, precum și posibilitatea încheierii unor protocoale de cooperare interinstituțională pentru facilitarea unor astfel de interconexiuni;</p> <p>24. Se armonizează terminologia cu cea a Convenției de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare, prin înlocuirea expresiilor „oficii consulare onorifice“ și „consuli onorifici“ cu „oficii consulare conduse de funcționari consulari onorifici“, respectiv „funcționari consulari onorifici“;</p> <p>25. Se menționează expres că înființarea oficiilor consulare ale României conduse de funcționari consulari onorifici și numirea acestora se fac la propunerea misiunilor diplomatice acreditate în statele de reședință ale oficiilor respective;</p> <p>26. Se stabilește procedura de aprobare a înființării pe teritoriul României și a modificării statutului oficiilor consulare străine conduse de funcționari consulari onorifici, respectiv de emitere a acordului prealabil și de acreditare a funcționarilor consulari onorifici străini.</p>
--	--

3. Alte informații	Nu este cazul.
--------------------	----------------

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

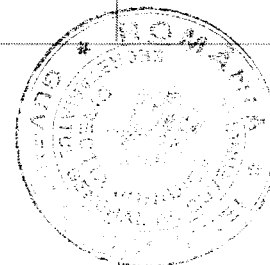
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
2 ¹ . Impactul asupra sarcinilor administrative	Nu este cazul.
2 ² . Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Nu este cazul.
3. Impactul social	Nu este cazul.

4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a: Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
	2	3	4	5	6	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor	-	-	-	-	-	-
si/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
7. Alte informații	-					
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ; a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) acte normative abrogate: - Hotărârea Guvernului nr. 760/1999 privind aprobarea Regulamentului consular; - Hotărârea Guvernului nr. 780/1995 privind modul și condițiile în care misiunile diplomatice și oficiile consulare pot sa acorde asistența, precum și unele servicii în favoarea cetățenilor români aflați temporar în străinătate, în situații deosebite; - Hotărârea Guvernului nr. 868/2008 privind protecția cetățenilor Uniunii Europene prin misiunile diplomatice și oficiile consulare. Actele normative indicate vor fi abrogate, urmând să fie înlocuite cu prezentul act normativ.					
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul.					
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Reglementarea propusă transpune în totalitate prevederile Directivei (UE) 2015/637 a Consiliului din 20 aprilie 2015 privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezențați ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE.					
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.					
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.					
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.					
6. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.					

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normative	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Prevederile actului normativ nu se referă la domeniile de activitate aflate în coordonarea consiliilor interministeriale permanente.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 948/2018.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	În procesul de elaborare a prezentului act normativ au fost îndeplinite procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a: Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind activitatea consulară, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VIORICA DÂNCILĂ

